

بۆچی گرنگه "پیش نهوهی هه رشتی بین ، دهبی کورد بین"؟!.

هه لۆ به رزنجهیی ۲۰۲۶/۲/۲

دروشمی ئاماژه پیکراو پیش ۵۱ سال له گه ل رسکانی پارتی سۆسیالیستی کورد- پاسۆکدا به رزکرایه وه، کاری پیکرا و بو کرا، هه ولی به رجه سته کردنی درا. ئەم دروشمه به ره می خویندنه وه یه کی زرنگانه و به دیکه تی دیروکی کورد به سه رهاته کانی و ئەو کوله مه رگیانیه ی به سه ریدا هاتوو و شوړش و راپه رین و شکسته کان به هوکار و ئەنجامه کانیانه وه .

گرنگی ئەم دروشمه له قۆناغی دواى هه‌ره‌سى ١٤
ساله‌ى شو‌پ‌شى ئەيلوولى نه‌ته‌وه‌يى كورد، بۆ
پ‌ر‌ك‌ردنه‌وه‌ى بۆشايى و قورسايى دژوارى دوا ن‌س‌كو و
سازدانى باشترين ئەلته‌رناتىقى گ‌ردومۆلك‌ردنى
ه‌يزه پ‌ه‌رشوبلاوه‌كانى كورد، به‌ره‌نگ‌اربوونه‌وه‌ى
دروشمگ‌ه‌لى به ع‌ير‌اق‌ي‌ك‌ردنى شو‌پ‌شى كورد و پ‌ارتى
پ‌ي‌ش‌پ‌ه‌ه‌ و خه‌باتى چينايه‌تى و دروشمه
ناكوردستانى و ناواقعيه‌كانى ئەو سه‌رده‌مه‌ى
خه‌باتى چه‌كدارىيى. كوردبوون فاك‌تى كۆكه‌ره‌وه‌ى
هه‌موو ناسنامه بچووكه‌كانى ئ‌يزىدى و كاكه‌يى و
هه‌ورامى و عه‌له‌وى و كرمانجى و سۆرانىيى و هتد ...

سازدانى كه‌شوه‌ه‌واى ديموكراسى پ‌لوراليزم و كارى
پ‌ي‌كه‌وه‌يى و خه‌باتى نه‌ته‌وه‌ببانه و دارش‌تنى
يه‌گ‌گ‌ووتارى كورد له‌ژي‌ر چه‌ترى كوردبووندا، وه‌ك
گ‌رنگ‌ترين و باشترين و ره‌سه‌نترين فاك‌تى
كۆكه‌ره‌وه‌ى هه‌موو لايه‌نه‌كان له‌سه‌ر سنوورى
هه‌ره‌دامي‌نى خه‌باتى هاوبه‌ش. بۆ ئەو رۆژگاره‌ له‌م
دروشم و به‌ره‌يه‌كى كوردستانى - پاسۆك دواتر
به‌رنامه‌ى به‌ره‌ كوردستانى يه‌گ‌گ‌رتووى هاوتا- شى
خسته به‌رده‌م هه‌موو لايه‌نه‌كان. به‌ه‌ولاوه ه‌يچ

ههنگاوێکی سیاسی نهبوو. وهلامدهرهوهی ههپهشهکانی داگیرکهه مهترسییهکانی نیوان هیز و حیزبه چهکدارهکانی کورد و تهواوی قوناغهکه بیته. کورد به ههولێکی ناچیزه (کوردبوون) ی خۆی به دهستکرد و ساخته مشومال نهداوه و قووتی نهکردۆتهوه. ئەم بوون و چه مکه زادهی پرۆسیسیکی دوورودریژی میژوویی و کۆمه لایهتی و کولتووری و فه رههنگیی و بگره جوگرافیا ییشه و له ههناوی کارلیککردن و موتوربه بوونی ئەم هه موو ره ههنده جیاوازان هه رسکاوه و چلووره بهست بوو .

موسلمانیک ئەگه ر باوه رپی به ئایه تی خودایی «ئیمه هه موو ئیوه مان وه ک گهل و هۆز دروست کردوه بو ئه وهی یه کتر بناسن». ده بیته کوردبوون بسه لمینی، ده نا ئیسلامبوونه که ی ره وایه تی ده که ویتته ژیر پرسیا ره وه .

مارکسییه کی کورد پیویست بوو له سه ری خه باتی شوپشگی رانه ی سه ره تا بو رزگاریی نه ته وه و خا که که ی خۆی بیته، نه ک بو چینایه تی و دژه ئیمپریالیزم و زایونیزم. ئەو مارکسییه له دهره وهی ئەم دیدگایه و ته ماشا کردنی کیشه کان له روانگه یه کی کۆسمۆپۆلیتانه و

ئىنتەرناسىيۇنالىستەۋە، بە روونى دوور كەۋتتەۋەى بوۋە لە بزاقى رزگار يخۋازى نەتەۋەكەى.

گريمان رووسيا لە لايەن ئوكرانیاۋە داگير كرا بىت، كوبا قىتنامى خستبىتە ژىر چەپوكى خويەۋە، چين بكوۋىتە بئەستى ھندستانەۋە، لاوس كەمبۇجيا بكاتە كوۋلۇنى خۇى و بولگارىيا لە لايەن رۇمانياۋە بچەۋسىندرىتەۋە .ماركسى ھىچ كام لەم ولاتە بئەست و بى دەسەلاتەنە ھەر بوئەۋەى پىيان بلئ ئيوە ماركسىن و ھاولاتى جىھانىن، دەستبەردارى مافە نەتەۋەبىيەكانى خۇتان نەدەبوون و واز لە ناسنامەكەيان نەدەھىنا لە پىناۋى گىرانى زەماۋەندى براپەتى گەلاندا خەباتيان نەدەكرد، بەلكوۋ راستەوخۇ بە گز داگيركەرى ولات و نەتەۋەكەى خۇيان دەچوونەۋە . ئەۋەش پەرچەكردارى تەندروست و مېژوۋىيە...

كەۋاتە كاتى توانيمان ئەلمانى و پۇلۇنى و بەرازىلى و ژاپۇنى و كاتالۇنى بسرىنەۋە، رازىيان بكەين بى ناسنامە بن و ھەموۋىيان دروشم بەرز بكەنەۋە و بلين: ئىمە مرقۇقن و براى يەكترىن، ئەۋدەم با كوردىش ۋەگەلىيان دەكەۋتوۋ و دەچىتە ناۋ بازنە و

مه‌نجه‌لی به جیهانیبوونی بی ناسنامه و بی نیشتمان‌ه وه .دیاره مه‌حاله هیچ نه‌ته‌وه‌یه‌ک ئه‌وه بکات، به پیچه‌وانه له‌م سه‌رده‌مه‌دا له هه‌موو سه‌رده‌مه‌کانی دیکه قایمتر چنگ به ناسنامه و هیز و ده‌وله‌تی خو‌یانه‌وه ده‌گرن. که‌واته هه‌تا ئه‌و میلله‌تانه سووربن له‌سه‌ر خاوه‌نداری تاکه خه‌سله‌تیکی خو‌یان ، پیویسته کورد له‌سه‌ر هه‌رشتیکی خو‌ی به ئه‌ندازه‌ی تاله‌موویه‌کیش بی‌ت ،که جیای ده‌کاته‌وه له‌وانی تر و تایبه‌تمه‌ندی خو‌یه‌تی، خو‌ی به کوش‌ت بدات .

ده‌ستگرتن به جیاوازیی نه‌ته‌وایه‌تییه‌وه، بو ئامانجی داب‌ران و خو‌وه‌تاق خستنه‌وه نییه له کومه‌لگه‌ی جیهانی، به ئه‌ندازه‌ی داکوکییه له‌و دیارده و چه‌پکه جیاوازییانه‌ی به سرووشتی خه‌ملاون و باخچه‌ی ژیانی مرو‌قایه‌تییان ره‌نگین تر ده‌که‌ن! ئه‌گه‌ر به نمونه له واقیعی هه‌لکه‌وتووی یه‌ک نه‌ته‌وه‌شه‌وه ته‌ماشای ئه‌م به‌لگه‌نه‌ویسته بکه‌ین، هونه‌ری کوردی به نمونه به‌ینینه‌وه، ده‌بینین چ تاوانیک ئه‌نجام ده‌ده‌ین کاتی به‌فه‌رمان و ده‌سه‌لاتیکی دیکتاتۆرانه له پیناوی یه‌ک تونی و یه‌ک ره‌نگی شوناسی هونه‌ریدا، لاوک و حه‌یران،

بهیت و بالۆره و سیاچه نانهوه و قهتار و ئەلاوه یسی
هه مووی له بۆته یه کدا بتوینیته وه، بۆ یهک رهنگ و
ئاواز هه مووی بسپریته وه و شتیکی دروستکراوی لی
دروست بکهیت، که ناسروشتیه.

میژووی کورد تژییه له دیمهن و چیرۆکی
هه مه چه شنه که بوونه ته هوکاري نایه کگرتووی
ئهم نه ته وه یه. به لام هه ردوو فاکتی ئایینی و
ئایدۆلۆژی زیاترین کاریگه ریی نه رینیان هه یه بۆ
دوورکه وتنه وهن له چه مکی کوردبوون. ئهم دوو
روانگه یه جیگای هیچ پیناسه یه کی نه ته وایه تییان
تیدا نابیته وه. کورد له هه ردوو به ره که سانیکي هه ن
که وا مۆرک و رۆحی کوردبوونی خویان له هه ناوی
ئایین و ئایدۆلۆژیا وه بزر ناکهن و شانازی پیوه
ده کهن. روودا وه کانی هه نووکه ی رۆژئاوای کوردستان
باشترین به لگه یه. ئه وه ی هیژ و هه ویڻ و بزویڻه ری
یه کگرتووی و یه کپیزی و کورده، له وپه ری راسته وه
بۆ ئه مپه ری چه پ و ئاییندار، کوردبوونه: « کینه
ئهم، کوردین ئهم»، «یه که یه که یه که گه لی
کورد یه که»، « $1=2+2$ ». «بلنکردنه وه ی ئالای
کوردستان له لایهن مندالی مه مکه مژه له ده م و
خاوه ن پیداو یستی تایبته ت تا پیروپه ککه وته خانه ی

به سالآچوان، له برى حيزب و شهپۆلى نه عرته و هاوارى كوردايه تى و نمايشتكردنى چه مكى كوردبوون بهر له ههر ناسنامه يه كى ترى بچووك و گروو پى، بهرئه نجامى دروشمى داىك «پيش ئه وهى ههر شتى بين.. ده بى كورد بين»ه.

پرسيار ئه وه يه ئه گهر بهاتايه و نيو سه دهى رابووردوو، بايه خ بهو دروشمهى پاسوك بدرايه و ههر لايه نيك مه لوى خوى بخستايه ته سه ر خه رمانى ئه م دروشمه و ده وله مه ند تر بكرايه، ههر لايه نى لاي خويه وه هه رسى بكردايه و ئه ندام و لايه نگرى خوى پى په روه رده بكردايه، به م گيان و دروشم و يه كرىزى و يه كگوتارىيه وه خه باتمان بكردايه، ئىستا له كامه ويستگه ي خه بات و ژيان و كوردايه تيدا ده بوون؟ .

ئه وهى جيگاي دلخوشى و شانازىيه، جوشوخروشى روانگه ي نوييه بو كوردبوون، ئه و نه وه يه ي له پانتايى و رووبه رى فراوانى سوشىال ميديادا، رول ده گيرن ، به خو پيشان دان و گردبوونه وه كان، به كو كرده وهى هاوكارىي و ناردى پشتيوانى، به ده ست دانه چه ك و چوون بو به ره كانى شه ر بو داكو كى له كو بانى و سه سه كه و.. هتد، هي ز و لايه ن

وقه وارەى ھەر پىمى باشوورى كوردستان كە بۆتە قەلە
و ژىدەر و قولايى دۆزى كوردى پىوھ گرى دراوھ،
بەشدارىيەكى كوردانەى ئەم تراژىدىا نەتەوھىيە
بوون و بە ھەموو جوړه كوّمەكك بەتايبەت
دیبلوّماسى و راگەياندى و خوپيشاندان ھىندەى
گەلى دەزگەى فەرمى جىھانى ھاوكارىي زياتر
پيشكەش بە روژئاوا كرا . ئەم پيشهات و رووداو و
ھەلوپستانە وەرچەرخانىكى نوپى لە ميژووى
سەدەى ۲۱ ى كورددا توّمار دەكەن . شەپوليكى
ستراتىژى نوپى و گرنگن دەبىت كورد زرنگانە
ھاوشانى بپوات ئەم گيان و ورەى كوردبوونەى
ھاوچەرخ بە كارايى بەرجەستە بكات و نەيەلى
سارد بىتەوھ، كە بو خوى ئالەنگارىيەكى بەھىز و
گەورەيە بەرووى داگىركەراندا، وزە و موراليكى
بەرزە بو بەھىزتر كردنى كوردبوونى خەمليوو .

دروشمى « پيش ئەوھى ھەر شتى بين، دەبى كورد
بين » ھەر زىندووھ و وزە و پوتىنسيال و دىناميكىتى
خوى لە دەست نەداوھ و دەست دەدات ئىمپرووش
بكرىتە بانگاشە و دروشم و مارش و سرووديكى
ناوھندى و ھەموو گەورە و بچووك ، بى جياوازى و
لە دەورى كوۆبينەوھ ..

كورد زیندوو، كوردبوون كۆكهرهوه و چاره‌نووسی
بوونمانه..